

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ**

для студентів
спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітньої програми 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна
та архівна справа»

Київ — 2022

УДК 378.046-021.64:[02+930.25](072)

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт (для студентів спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа). Київ : КУБГ, 2022. 41 с.

Розробники:

Терещенко Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

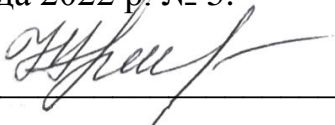
Рецензенти:

Бачинська Надія Анатоліївна, канд. пед. наук, професор, завідувач кафедри інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв

Ковальчук Світлана Петрівна, Учений секретар Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого, кандидат культурології

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інформаційних комунікацій
Протокол від «12» листопада 2022 р. № 5.

Завідувач кафедри

_____

Наталія Терещенко

Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційних (магістерських) робіт розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету української філології, культури та мистецтва

Протокол від «15» листопада 2022 р. № 2

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1. ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО МАГІСТЕРСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	5
2. ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	6
3. СТРУКТУРА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗДІЛІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ	7
3.1. Титульна сторінка.....	8
3.2. Зміст кваліфікаційної роботи.....	8
3.3. Вступ	9
3.4. Основна частина	14
3.5. Висновки	17
3.6. Список використаної літератури.....	17
3.7. Додатки	18
4. ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	19
4.1. Загальні правила оформлення	19
4.2. Нумерація.....	20
4.4. Таблиці.....	21
5. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	22
5.1. Стадії та етапи виконання кваліфікаційної роботи	22
5.2. Обов'язки студента під час написання кваліфікаційної роботи.....	23
6. ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ СУПРОВІД ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	23
6.1. Загальні вимоги до подання кваліфікаційної роботи на захист.....	23
6.2. Рецензування кваліфікаційної роботи.....	25
6.3. Процедура захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи	25
6.4. Структура доповіді та презентації на захисті	26
6.5. Критерії оцінювання кваліфікаційної (магістерської) роботи	27
6.6. Типові помилки в написанні та оформленні магістерської роботи	29
7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ, ЇЇ ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В КРАЇНІ	30
<i>Додаток А. Завдання на магістерську роботу студента Форма №Н-9.01.....</i>	<i>32</i>
<i>Додаток Б. Зразок оформлення титульної сторінки.....</i>	<i>34</i>
<i>Додаток В. Зразок структури реферату.....</i>	<i>35</i>
<i>Додаток Г. Приклад оформлення бібліографічного опису списку літературних джерел .....</i>	<i>36</i>
<i>Додаток Д. Анотація .....</i>	<i>39</i>
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	40

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка фахівців рівня вищої освіти «магістр» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» забезпечує повну вищу освіту. Навчання проводиться за освітньо-професійною програмою, де завершальним етапом є захист кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Мета методичних рекомендацій – надати студентам необхідну допомогу з питань ефективної організації підготовки, написання та захисту кваліфікаційних робіт.

Кваліфікаційна (магістерська) робота є творчою індивідуальною роботою студента, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у певній галузі знань, має чітку структуру та змістовно-логічні зв'язки між її елементами, а також містить сукупність обґрунтованих результатів, положень, пропозицій, які пропонуються для публічного захисту.

Кваліфікаційна (магістерська) робота є самостійною науково-дослідною роботою, на підставі якої Екзаменаційна комісія визначає рівень підготовки магістра, його потенціал як дослідника, готовність до самостійної професійної діяльності за фахом, та у підсумку приймає рішення про присвоєння кваліфікації.

Як наукове дослідження, кваліфікаційна (магістерська) робота має містити глибоке теоретичне осмислення актуальної проблеми в галузях інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності та прикладне значення, яке ґрунтується на основі ретельно проведеного аналізу проблеми, вирішення якої представлено практично-обґрунтованих рекомендаціях, розробленому проекті (моделі).

Основною метою підготовки кваліфікаційної (магістерської) роботи є здатність продемонструвати, застосовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання та практичні навички для самостійного розв'язання конкретної актуальної проблеми на підставі критичного аналізу й узагальнення існуючої інформації, проведення власного наукового дослідження з обраної теми та напрацювання обґрунтованих пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності та удосконалення досліджуваних процесів та явищ.

Працюючи над дослідженням кваліфікаційної (магістерської) роботи, майбутній магістр має оволодіти навичками визначення наукової проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети та завдань дослідження, побудови логічного плану та оптимальної структури, роботи з літературними джерелами та законодавчо-нормативною базою, визначення методології та процедури дослідження, і як результату, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

Основними завданнями кваліфікаційної (магістерської) роботи магістра є:

- вивчення та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраної теми дослідження;
- проведення комплексного дослідження із використанням сучасних методів та інструментарію;
- розроблення та оцінювання альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;

- обґрунтування запропонованих рекомендацій відповідно до бази дослідження чи конкретної досліджуваної ситуації;
- підготовка доповіді та презентації, що висвітлюють основний зміст роботи та пропозиції автора, з подальшим публічним їх захистом.

Основними вимогами при підготовці та написанні кваліфікаційної (магістерської) роботи є:

- добровільність, ініціативність студента у виборі теми магістерського дослідження;
- обов'язковість, самостійність та добросовісність у процесі написання кваліфікаційної роботи;
- практична цінність матеріалів дослідження;
- індивідуальність консультування студента та контроль керівника за виконанням завдання;
- відповідність оформлення роботи до встановлених вимог;
- публічність захисту кваліфікаційної роботи тощо.

Дотримання цих вимог створює передумови для якісного написання кваліфікаційної (магістерської) роботи та успішного її захисту.

Критеріями оцінки магістерської роботи виступають:

- сутнісні аспекти роботи, повнота викладення та представлення матеріалів дослідження;
- якість мови викладення матеріалів у роботі та загальне її оформлення;
- якість захисту роботи.

1. ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО МАГІСТЕРСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема магістерського дослідження має бути актуальною, відповідати напряму професійного спрямування студента згідно зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Перелік тем кваліфікаційних робіт розробляється викладачами кафедри інформаційних комунікацій. Перелік оновлюється один раз на рік з урахуванням змін, які відбуваються у законодавстві України, практичній діяльності та науковому забезпеченні галузі. У процесі напрацювання тематики для магістерських досліджень враховуються потреби та запити суспільства, сучасні організаційні, технологічні, соціокультурні та історико-культурні тенденції розвитку галузі, різноманітні аспекти міжнародного співробітництва.

Студент має право самостійно обрати та сформулювати тему власного магістерського дослідження, виходячи з умов проходження практики, наукових та виробничих інтересів. У такому разі тема погоджується з науковим керівником та кафедрою.

Обрана студентом тема кваліфікаційної (магістерської) роботи оформляється заявою на ім'я завідувача кафедри, з зазначенням повної і чітко сформульованої назви теми. У разі відсутності формальних перешкод, завідувач

вносить пропозиції щодо розгляду і затвердження теми та призначення наукового керівника на засіданні кафедри.

Формулюючи назву теми кваліфікаційної роботи не слід використовувати складну термінологію та починати назву зі слів: «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...в», «До питання...» тощо, в яких не відображено суть проблеми.

Тема кваліфікаційної роботи та керівництво нею обговорюється на засіданні кафедри й оформлюється розпорядженням не пізніше ніж **за 1 рік** до захисту.

Зміни та корекції теми магістерського дослідження, плану роботи, зміни наукового керівника вирішуються на засіданні кафедри не пізніше ніж за 2 місяці до терміну подання кваліфікаційної (магістерської) роботи до захисту.

Терміни виконання, подання та захист кваліфікаційної роботи встановлює кафедра відповідно до навчального плану підготовки магістрів.

2. ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Безпосереднє й систематичне керівництво роботою студента покладається на наукового керівника. Список наукових керівників кваліфікаційних робіт затверджується на кафедрі.

Розподіл керівників кваліфікаційних робіт, відбувається з урахуванням досягнень наукового керівництва студентською науковою роботою (курсіві, олімпіади, конкурси тощо) у період навчання та наукових інтересів студентів.

Наукове керівництво кваліфікаційними роботами магістрів здійснюється докторами та кандидатами наук кафедри, факультету.

Обов'язки наукового керівника наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Обов'язки наукового керівника на різних стадіях виконання кваліфікаційної роботи

Стадії	Обов'язки наукового керівника
I. Підготовча	<ul style="list-style-type: none"> – допомога студенту у виборі напряму дослідження та формулюванні теми магістерської роботи, розроблення її концепції, визначенні методики проведення дослідження; – допомога у визначення об'єкта дослідження, у складанні розгорнутого плану кваліфікаційної роботи та завдання з визначеними термінами виконання кожного розділу; – консультування у доборі спеціальної літератури та фактичних матеріалів, необхідних для написання роботи;
II. Основна	<ul style="list-style-type: none"> – консультування студента у процесі виконання ним окремих етапів дослідження; – оцінка рівня готовності роботи у процесі написання та якість завершеної кваліфікаційної роботи;

III. Завершальна	<ul style="list-style-type: none"> – надання письмового відзиву на завершену кваліфікаційну роботу з аргументованою оцінкою її якості відповідно до встановлених вимог; – допомога студенту у підготовці доповіді та презентаційного матеріалу до захисту кваліфікаційної роботи.
------------------	---

Після затвердження теми науковий керівник видає письмове індивідуальне завдання на виконання кваліфікаційної роботи, яке містить затверджену тему дослідження, дату її затвердження та номер наказу, терміни виконання та календарний план-графік подання студентом виконаної роботи. Форма бланку завдання подана у *Додаток А*.

Виконання календарного плану-графіка, зазначеного у завданні на кваліфікаційну роботу, контролюється науковим керівником та кафедрою. Невиконання (чи не своєчасного виконання) плану-графіка може стати підставою для не допуску студента до захисту кваліфікаційної роботи.

3. СТРУКТУРА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗДІЛІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

Кваліфікаційна (магістерська) робота магістра як оригінальне теоретично-прикладне дослідження повинна мати змістовно-логічну структуру, послідовність розділів та їх завершеність. У кваліфікаційній (магістерській) роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст та результати досліджень.

Написанню кваліфікаційної (магістерської) роботи з усіма подальшими її розділами *передують ретельне вивчення наявної спеціальної наукової літератури*, тобто всебічне ознайомлення, вивчення, аналіз та узагальнення літературних джерел за обраною темою. Опрацювання наукової літератури дозволить студентові отримати комплексне бачення досліджуваної проблеми, чіткіше визначити актуальність теми власного дослідження.

За результатами опрацювання українських та зарубіжних наукових праць (підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті, теоретичні розробки, збірки тощо) студент самостійно складає список використаної літератури за темою дослідження (п.п. 3.6).

Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи має включати:

- Титульну сторінку;
- Реферат;
- Зміст;
- Вступ;
- *Основна частина роботи:*
  - 1) Перший (теоретико-аналітичний) розділ;
  - 2) Другий (дослідний) розділ;
  - 3) Третій (рекомендаційно-проектний) розділ;
- Висновки;
- Список використаної літератури;

– Додатки (за необхідності).

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується *державною мовою*.

3.1. Титульна сторінка

Титульна сторінка кваліфікаційної (магістерської) роботи містить такі основні відомості:

- найменування закладу вищої освіти, де виконана робота;
- назва кафедри;
- шифр і найменування спеціальності;
- назву кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- прізвище, ім'я, по-батькові автора;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові наукового керівника;
- місто і рік.

Титульну сторінку слід друкувати за формою, наведеною у *Додатку Б*.

3.2. Зміст кваліфікаційної роботи

Зміст роботи подається на її початку. У *змісті* подані назви усіх розділів та пунктів із зазначенням сторінок, з яких вони розпочинаються, та відображено суть досліджуваної проблеми, її складність та логіку. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотно сформульованими, пов'язаними з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи, але не повторювати її.

Для зручного перегляду матеріалу у *змісті* роботи бажано усі заголовні розділи друкувати великими (прописними) літерами, а це: *вступ, назви розділів, загальні висновки до роботи, додатки, список використаної літератури*. Усі зазначені назви розділів слід виділяти жирним.

Приклад змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи:

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	11
1.1.	11
1.2. ...	
1.3. ...	
Висновки до І розділу	37
РОЗДІЛ ІІ. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ	39
2.1. Характеристика діяльності	39
2.2. Аналіз....	
2.3. Дослідження	
Висновки до ІІ розділу	70
РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ	72
3.1. Міжнародний досвід та досягнення	
3.2. Покращення	
3.3. Розробка Проекту ...	
(визначення соціальної ефективності запропонованих заходів)	

Висновки до III розділу	
ВИСНОВКИ	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	105
ДОДАТКИ	113

3.3. ВСТУП

У вступі мають бути визначені, сформульовані та обґрунтовані наступні компоненти: актуальність теми дослідження, стан розробки проблеми, *мета та завдання дослідження*, об'єкт та предмет дослідження, методи дослідження, інформаційна база дослідження, новизна отриманих результатів, практичне значення отриманих результатів, апробація результатів дослідження, структура кваліфікаційної (магістерської) роботи.

1. Актуальність теми дослідження.

Обґрунтовуючи актуальність теми дослідження визначаються наукова проблема, її сутність та новизна. Критичний аналіз та порівняння вже існуючих наукових праць та практичних доробок у інформаційній, бібліотечній та архівній справі сприяє визначенню актуальності та доцільності дипломного дослідження для розвитку відповідної галузі науки.

Для характеристики важливості проблеми дослідження оцінюють масштаб, рівень, ступінь гостроти, тенденції та динаміку її розвитку, негативні наслідки та впливи (якщо проблему не вирішувати), відзначають наукове, практичне, історичне-культурне значення проблеми.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

2. Стан розробки проблеми.

У даному розділі вступу увага акцентується на відзначенні вітчизняних та закордонних науковців, які досліджували проблематику за темою дипломного дослідження, та результатах, що вже отримані з цього питання. Коротко характеризуються основні теоретичні та методологічні засади кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Доцільно після вказаного прізвища науковця у квадратних дужках зазначити номер джерела під яким він числиться у списку використаної літератури. Це свідчитиме, про те, що праці авторів про яких іде мова, студентом реально опрацьовані.

Приклад.

Тема роботи:

РОЛЬ СУЧАСНИХ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ БІБЛІОТЕК В ПРОЦЕСІ
ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Стан розробки проблеми. Проблеми ролі і місця університетської бібліотеки в процесі інформаційного забезпечення навчання, питання оптимальної організації бібліотечної діяльності та інформаційного забезпечення студентів, якість підготовки фахівців та рівень розвитку науково-дослідної діяльності університету розробляються у працях: Т. Долбенко [10], Н. Кушнарєнко [23], Л. Петрової [58], Т. Пічушкіної [61], Г. Саприкіна [64], А. Соляник [66], Т. Ярошенко [70] та ін.

Питання інформаційно-освітніх технологій стосовно сучасної бібліотеки розглядаються Т. Єременко [15], В. Ільганаєвою [20], М. Сенченком [65], В.Пашковою [55], Л. Філіпповою [68].

3. Мета дослідження.

Визначаючи мету магістерського дослідження не слід формулювати її як «аналіз ....», «дослідження ...», «вивчення ...», оскільки ці слова вказують скоріше не на мету, а на засіб її досягнення..

Метою дослідження є виявлення нових (або уточнення відомих раніше, але недостатньо досліджених) фактів, закономірностей, підготовка висновків та рекомендацій.

4. Завдання кваліфікаційної роботи

Завдання кваліфікаційної роботи магістра визначаються шляхом декомпозиції мети на окремі її прості складові, які відображають етапи дослідження в їх логічній послідовності. Як результат, виконання визначених та чітко сформульованих завдань має забезпечити досягнення мети дослідження.

Формулюючи завдання магістерського дослідження доцільно використовувати такі класичні форми, як: «вивчити ...», «встановити ...», «виявити ...», «виділити ....», «визначити...», «виробити ...», «здійснити ...», «охарактеризувати ...», «відпрацювати ...», «дослідити ...», «запропонувати ...», «обґрунтувати ...», «описати ...», «передбачити ...», «покращити ...», «поширити ...», «проаналізувати ...», «розкрити ...», «розробити...», «удосконалити...», «узагальнити...», «впровадити ...», «розробити пропозиції (рекомендації) щодо ...» тощо.

Структура змісту кваліфікаційної (магістерської) роботи диктує доцільність формулювання завдань у трьох напрямках:

- 1) вивчення теоретичних, методологічних, історичних аспектів (аналіз стану, явища, ситуації, окреслення існуючих недоліків та впливів що породило проблему, огляд та аналіз наукових праць, провідного досвіду у вирішенні подібних проблеми тощо);
- 2) здійсненні комплексного аналізу (дослідження) проблеми, з'ясування причин та умов існування (появи) проблеми, окреслення її впливів та наслідків;
- 3) визначенні можливих напрямів та засобів вирішення проблеми, напрацюванні відповідних пропозицій та рекомендацій, розробленні проекту, моделі, механізмів їх практичного впровадження.

Оптимальна кількість завдань може становити 5-7 позицій.

Завдання вирішуються під час дослідження та написання роботи.

5. Об'єкт та предмет дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження є обов'язковими *елементами вступу*. Як категорії наукового процесу об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне та часткове.

Об'єктом дослідження – є процес, явище, що породжує проблемну

ситуацію й обраний для вивчення. Прикладами об'єкту дослідження роботи може організація (установа) або його структурний підрозділ, процес (діяльність) з надання послуг, окремі виробничі чи управлінські функції, в організації (установі), компетентність, інновації в процесі діяльності тощо.

Предмет дослідження – це частина об'єкта та сфера його діяльності, на яку спрямовано основну увагу дослідника. Предмет дослідження міститься в межах його об'єкта. Предмет дослідження відображається певним чином у темі дослідження та назві кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Приклад.

Тема роботи:

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЮ БІБЛІОТЕКОЮ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ
ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

Об'єкт дослідження – інформаційні потреби студентів у цифровому суспільстві.

Предмет дослідження – забезпечення інформаційних потреб студентів університетською бібліотекою.

6. Методи дослідження.

Методи дослідження - обов'язковий елемент Вступу та необхідна умова досягнення поставленої мети.

Вибір методів дослідження має бути логічним і відповідати змісту роботи, меті, завдання, об'єкту та предмету дослідження. Можна коротко та змістовно визначити, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися у логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Найпоширенішими та популярними методами у дослідників є: порівняння, абстрагування, аналіз та синтез, аналогії. Серед основних методів використовують загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, основу яких становлять: системний аналіз, історичний та діалектичний методи, індукція й дедукція, аналіз та синтез, абстрагування, моделювання, прогнозування, експертиза тощо. Серед емпіричних методів використовують: спостереження, бесіди, опитування у формі інтерв'ювання, анкетування, тестування, метод експерименту; методи статистичної обробки даних: групування, узагальнення тощо.

Приклад.

Методи дослідження. Відповідно до мети та завдань дослідження були використані такі методи:

- теоретичні (аналіз наукової літератури; аналіз, класифікація, декомпозиція, систематизація та узагальнення; аналіз планів, нормативних документів установи), що дозволили розглянути генезис та розвиток професійної компетентності інформаційного аналітика..., виокремити та уточнити зміст поняття «...», визначити особливості ..., напрямки ..., фактори ..., виявити причинно-наслідкові зв'язки між ...;
- емпіричні: діагностичні (анкетування, інтерв'ювання, бесіда); спостереження;

праксиметричні (аналіз та узагальнення досвіду); експериментальні;

- графічні (унаочнення результатів дослідження), що забезпечили здійснення практичної частини дослідження, а саме надали об'єктивну оцінку поточного стану процесу ... установи, динаміку показників ... професійної компетентності....., здійснення апробації інноваційних підходів до покращення інформаційно-аналітичної діяльності ..., забезпечення достовірності отриманих емпіричних даних та доведення реального впливу ...тощо.

7. Інформаційна база дослідження.

Інформаційна база дослідження як елемент вступу, коротко висвітлює основні джерела, які використовувалися при вивченні проблеми та проведенні дослідження. Як правило сюди відносяться джерела первинних даних, що характеризують об'єкт дослідження, а також законодавчі та нормативні документи.

Приклад.

Інформаційною базою для проведення дослідження бакалаврської кваліфікаційної роботи стали:

- Міжнародні угоди, Закони України, постанови Верховної ради та Кабінету міністрів, накази, положення тощо (*перерахувати основні*);
- Статистичні збірники, нормативні документи, стандарти, інструкції (*перерахувати основні*);
- Підручники, монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених з проблеми ...;
- Енциклопедичні видання;
- Електронні ресурси, бази даних, ресурси Інтернет тощо.

8. Наукова новизна результатів дослідження.

У новизні отриманих результатів автором кваліфікаційної (магістерської) роботи вказується на те, що було розкрито, досліджено, проаналізовано, узагальнено чи рекомендовано *вперше*, як в загальнонауковому та місцевому аспектах.

Приклад.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що у дипломній роботі узагальнено і підтверджено дані про значення у діяльності університетської бібліотеки інформаційних технологій з використанням мережі Інтернет, що визначається доступом до електронних каталогів та електронних документів, баз даних, створенням власних інформаційних ресурсів, розвитком міжбібліотечної кооперації тощо;

Вперше доведено необхідність застосування .....

Визначено необхідність більш тісної співпраці у реалізації .....

Розроблено Модель з удосконалення .....

9. Практичне значення отриманих результатів.

Важливим у написання роботи є визначення практичного значення отриманих результатів, де вказуються можливості застосування результатів

дослідження у практичній діяльності або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Доцільно зауважити, що практичне значення отриманих результатів визначається за результатами написання III розділу кваліфікаційної роботи, в якому має бути розроблено та обґрунтовано ряд пропозицій, рекомендацій з розв'язання (вирішення) проблеми дослідження.

Приклад.

Практичне значення одержаних результатів магістерського дослідження полягає в удосконаленні процесу..... у покращенні роботи ... установи (відділу)..., підвищенні якості послуг....., розробці Проекту (Моделі) з удосконалення (оптимізації)..., розробці «Методичних рекомендацій ... » тощо.

Матеріали дослідження можуть скласти основу для ..... бути використані у .... (де на практиці можуть використовуватися).

10. Апробація результатів дослідження, публікації.

У розділі *Апробації результатів дослідження* подається інформація про наукову активність студента та зазначаються назви наукових та науково-практичних заходів, конференції, семінари, де було оприлюднено результати досліджень, що включені до кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Також вказується, у скількох статтях, матеріалах та тезах конференцій опубліковані результати дипломного дослідження.

Приклад.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження кваліфікаційної магістерської роботи висвітлювалися на: VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Бібліотека і книга у цифровому медіасвіті» (25 вересня 2021 р. у м. Києві); XIII Міжнародній науково-практичній конференції “Social function of science, teaching and learning” (14 – 17 грудня 2020, Бордо, Франція) та у публікації тез:

1. Бойчук А. В. Функціонування веб-сайтів публічних бібліотек: сучасні реалії / А.В. Бойчук. *Бібліотека і книга у цифровому медіасвіті* : матеріали VI Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 25 верес. 2021 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка ; Укр. бібл. асоц. - Електрон. вид. - Київ, 2021. С.21-23.
2. Бойчук А. В. Дослідження веб-сайтів публічних бібліотек у другій половині XX - початку XI століття / А. Бойчук // XIII Міжнародна науково-практична конференція “Social function of science, teaching and learning”, 14-17 грудня 2020 р., Бордо, Франція. – Електрон. вид. – Бордо, 2021. С. 170-172. – URL : <file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0/Downloads/XIII-Conference-14-17-BordeauxFrance-book.pdf>

11. Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи. Завершальними розділом Вступу є Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи. У даному розділі подається коротка інформація про усі її розділи. Вказується обсяг тексту

роботи у сторінках.

Приклад.

Структура кваліфікаційної магістерської роботи зумовлена логікою та визначена послідовністю вирішення основних завдань дослідження. Кваліфікаційна (магістерська) робота складається з реферату, вступу, трьох розділів, висновків, а також списку використаної літератури, яка включає 85 найменувань видань, зокрема з них 3 видань іноземною мовою, та додатків (*до 5 позицій*). Загальний обсяг тексту становить 115 сторінок. Основний зміст роботи викладено на 97 сторінках.

У вступі визначені науково-методичні підходи до вивчення проблеми дослідження, визначено структурно-логічні зв'язки між розділами роботи.

У першому розділі представлено теоретичний аналіз широкого кола опублікованих і неопублікованих джерел з .....

Другий розділ висвітлює результати дослідження, зокрема ...

У третьому розділі визначено напрями удосконалення .....

3.4. Основна частина

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових та практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі роботи та повністю її розкривати. Крім того, назви розділів мають відповідати конкретним її завданням.

- огляд та аналіз наукової літератури за темою, визначення базових положень та понять, вибір напрямів досліджень;
- виклад загальної методики та вибір і обґрунтування основних методів досліджень;
- процес підготовки та проведення дослідження (аналіз порівняння, опитування тощо);
- аналіз і узагальнення результатів досліджень;
- напрацювання рекомендацій та пропозицій з проблеми дослідження;
- висновки до розділів.

Обсяг висновків до розділу повинен становити не більше двох сторінок.

РОЗДІЛ І.

Перший розділ структурно складається з підрозділів (рекомендовано три підрозділи). У ньому має бути розкрито стан теоретичних напрацювань, що існують у сучасній практиці, які характеризують предмет та об'єкт дослідження, проаналізовано різноманітні погляди вітчизняних та зарубіжних учених на різні

аспекти теми дослідження, виявлено проблеми, які потребують вирішення в теоретичному, методичному та прикладному значенні.

Важливе місце у розділі посідає виклад методик аналізу визначених проблем, які використовуватимуться в наступних розділах роботи. Здобувач має продемонструвати свою обізнаність з методами аналізу й на основі їх критичного огляду обґрунтувати вибір найпридатнішого для обраного напрямку дослідження.

В огляді літератури потрібно: окреслити основні етапи розвитку наукової думки за обраною проблемою; стисло, критично висвітлити роботи попередників; назвати ті питання, що залишилися невирішеними, й отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. .

Під час написання магістерської роботи, *студент зобов'язаний дотримуватися принципів етичності та доброчесності*. Дотримання вимог наукового етикету вимагає точного відтворення цитованого тексту, оскільки іноді скорочення цитати може спотворити початковий зміст, закладений автором. Текст цитати починається й закінчується лапками, а кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело (*наприклад*: [45, с.87]). За непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути якомога точним у викладі думок автора, коректним щодо оцінки його результатів та давати відповідні посилання на джерело, як і у попередньому випадку.

Використання цитат у роботі має бути доречним і помірним, оскільки велика кількість цитат створює враження компілятивної роботи, а їх відсутність чи недостатність знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Посилання на джерело робиться й тоді коли немає прямого цитування, але автор кваліфікаційної (магістерської) роботи посилається на думку чи думки інших науковців, аналізуючи і узагальнюючи їх, тоді у кінці абзацу чи речення також вказується джерело чи декілька джерел якщо проаналізовано думки кількох авторів - [45, с.87]; або [45; 68; 79].

Приклад.

Гостро ставить питання щодо навчання іноземців в Україні Ольга Гергель у статті «Україна має стати привабливою для іноземного студента і ...експансивно пропагувати нашу освіту за кордоном» [44]. Автор окреслює коло актуальних питань пов'язаних із.....

Приклад.

Соціально-психологічні особливості бібліотечного обслуговування користувачів, зокрема комунікативні бар'єри у спілкуванні, розглядалися у працях багато педагогів, бібліотекознавців, соціологів, психологів [25; 53; 88; 96].

Приклад.

У своїх працях присвячених проблеми «людського виміру», «діалогічних стосунків», «особистісно-орієнтованих технологій» проф. А.С. Чачко визначає принципові положення особистісно-орієнтованої концепції з урахуванням педагогічних компонентів у професійній діяльності людини. Вони полягають у:

- Переосмисленні традиційного розуміння освіти....
- ..... [87, с.34]

Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25% загального обсягу кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Висновки до розділу теоретичної частини повинні містити: критичний огляд наукової літератури з окресленої проблеми, уточнення понять, обґрунтування актуальності та доцільності здійснення наступної експериментальної роботи.

РОЗДІЛ II.

У *другому розділі* студент ґрунтовно аналізує, описує процес підготовки та проведення власного дослідження з обраної теми висвітлює отримані результати. Зміст даного розділу практично співпадає зі змістом звіту переддипломної практики.

Студент виконує ґрунтовний аналіз діяльності бази дослідження, звертаючи особливу увагу на дослідження проблеми зазначеної у темі кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Даний розділ має включати 3-4 підрозділи, що містять аналіз та оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження.

Також, тут на початку доцільно обґрунтувати методи вирішення завдань та їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методика проведення досліджень.

Варто зауважити, що на відміну від першого розділу, у другому розділі практично немає посилань на літературу, а лише на законодавчо-нормативні документи що регулюють діяльність бази дослідження чи галузі, статистичні збірники, звіти, Інтернет-видання та огляди тощо.

У розділі варто подати достатню кількість фактичної інформації, представленої у вигляді таблиць, графіків, діаграм, схем тощо, що відображають результати дослідження.

Обсяг другого розділу повинен становити 30-35% від загального обсягу роботи.

Розділ завершується оцінкою одержаних результатів та висновками.

У висновках варто коротко викласти суть досліджуваної проблеми, причини виникнення проблеми, організацію та проведення дослідження, а також отримані результати, характеристику новизни отриманого результату.

РОЗДІЛ III.

У *третьому розділі автор* має викласти конкретні пропозиції, які спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі та вирішення проблеми, визначеної темою магістерського дослідження.

Слід обґрунтувати доцільність внесених пропозицій, розглянути вплив запропонованих заходів на результат діяльності бази дослідження (наприклад: підвищення якості інформаційних послуг, підвищення рівня компетентності фахівців (керівників), оптимізація процесів обслуговування тощо).

Студент повинен давати оцінку щодо вирішення поставлених завдань, достовірності одержаних результатів; доцільним може бути обґрунтування напрямів подальших досліджень.

Обсяг розділу має становити не менше 25% від загального обсягу роботи.

У висновках до розділу коротко окреслюють напрями вирішення проблеми дослідженої у попередньому розділі. Рекомендації мають носити авторський характер з викладенням власних думок, положень, з розробкою проекту, моделі тощо.

3.5. ВИСНОВКИ

Висновки є завершальною частиною кваліфікаційної (магістерської) роботи. Вони містять стислий виклад найбільш важливих наукових та практичних результатів, отриманих у роботі і подаються за нумерованими пунктами (що відповідають пунктам завдань дослідження, поданим у вступі роботи)

У першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання. Далі розкривають методи вирішення поставленої у роботі наукової проблеми (завдання), їх практичний аналіз, порівняння з відомими рішеннями.

У висновках необхідно: наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів; обґрунтувати їх достовірність; викласти рекомендації щодо використання результатів дослідження у практичній діяльності. Стилiстично, оформлюючи висновки до кваліфікаційної (магістерської) роботи, в пунктах доцільно використовувати такі слова та словосполучення: як «проаналізовано...», «встановлено ...», «виявлено ...», «досліджено ...», «...що дало змогу ...», «доведено ...», «показано ...», «розроблено ...», «вважається за доцільне ...», «отримано ...», «запропоновано ...», «рекомендовано ...» тощо.

Висновки мають відповідати завданням дослідження!

Якісним критерієм добре підготовлених висновків є текст який дає можливість читачу сформулювати уявлення про ступінь реалізації автором поставленої мети та завдань.

Обсяг висновків кваліфікаційної магістерської роботи – 3-5 сторінок.

3.6. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список використаної літератури формується протягом написання кваліфікаційної (магістерської) роботи і включає перелік усіх джерел інформації, на які автор робить посилання у своїй роботі, або які використовувались під час дослідження (50-80 найменувань).

Обов'язковим є опрацювання періодичних видань за темою дослідження – не менше 25% від загального обсягу списку літератури.

Джерела у списку використаної літератури варто розміщувати в алфавітному порядку за прізвищами авторів або назв документів ***із суцільною нумерацією.***

У тексті роботи, де використано інформацію (матеріал) з документа із списку літератури, в квадратних дужках проставляються номер і сторінка цього документу. *Наприклад, [13, с. 27].*

Список використаної літератури складається з бібліографічних описів внесених до нього документів, які подаються у такій послідовності:

- нормативні документи: Конституція, закони України, укази Президента, постанови уряду тощо (за абеткою чи хронологією), ДСТУ, інструкції

тощо;

- монографії, брошури, підручники, посібники, наукові статті з журналів, в друкованих та електронних виданнях (за абеткою);
- джерела іноземною мовою (за абеткою);

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечно-інформаційної, видавничої справи та бібліографії. Зокрема, потрібну інформацію можна одержати із таких міждержавних та державних стандартів, як:

- ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»;
- ДСТУ 7448:2013 «Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять»;
- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Загальні правила щодо бібліографічного опису подано у Бюлетені ВАК України, № 3, 2008 р.

Слід зазначити, що рекомендований ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» не замінює, а дозволяє спростити процес складання списків посилань, визначених у ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», що є також чинним.

Приклад оформлення літературних джерел у списку використаної літератури подано у *додатку Г*.

3.7. ДОДАТКИ

Розділ *додатки* формується за потреби і не входить до головних розділів і основного обсягу кваліфікаційної роботи.

У додатки включають допоміжні матеріали, які забезпечують більш повне сприйняття результатів дипломного дослідження. До таких матеріалів можемо віднести:

- графічний матеріал, таблиці великого формату;
- інструкції та методики, програм вирішення задач, що розроблені у процесі дослідження;
- матеріали для опитувань (анкетування) та візуалізація їх результатів;
- протоколи й акти випробувань, упровадження;
- ілюстрації допоміжного матеріалу (діаграми, моделі, скріни сайтів тощо);
- копії (фотокопії) документів (статути, сертифікати, довідки тощо).

Оформлення додатків починається з нової сторінки, де посередині чистого аркушу пишеться великими літерами слово **Д О Д А Т К И**

Далі, кожен окремий додаток починається з нової сторінки, де у верхньому правому куті пишеться слово «Додаток», який позначається великою літерою української абетки, починаючи з А, за винятком літер І, Є, І, І, Й, О, Ч, Ь. Можна позначати додатки і літерами латинської абетки, за винятком літер І та О.

Наприклад: (Додаток А, Додаток Б ....).

Однотипні додатки (наприклад схеми, діаграми), які мають однакову назву але відрізняються, крім літери можуть позначатися і цифрою (Додаток В.1 та Додаток В.2).

Назва чи заголовок додатку друкують з великої літери окремим рядком по центру.

4. ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

4.1. Загальні правила оформлення

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується на комп'ютері з використанням шрифту тестового редактора MS Word, шрифт Times New Roman, 14 розміру з міжрядковим інтервалом 1,5.

Магістерська робота повинна бути оформлена охайно та грамотно з дотриманням вимог правопису (відступи, абзаци, вирівнювання тексту по обидва краї тощо). Текст розміщують залишаючи поля: з лівого боку не менш за 30 мм, з правого не менш за 15 мм, зверху не менш за 20 мм, знизу не менш за 20 мм, верхній колонтитул 1,25 мм.

Друкується робота з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297).

Рукопис роботи слід ретельно перечитати. Всі помилки слід виправити. Друкарські помилки виявлені у процесі написання роботи, виправляються замальовують білою фарбою (штрихом). Кількість виправлень має бути не більше двох на одній сторінці від руки чорнилами чорного кольору.

Заголовки структурних частин кваліфікаційної (магістерської) роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ» друкують великими літерами переважно симетрично до тексту по центру. Заголовки підрозділів — малими (крім першої літери) з абзацного відступу. Крапка наприкінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Не дозволяється:

- переносити слова у заголовку розділів й підрозділів;
- розміщувати назви розділу, підрозділу (пункту, підпункту) в нижній частині сторінки, якщо після неї надруковано тільки один рядок тексту або зовсім він відсутній.

Кожний розділ кваліфікаційної (магістерської) роботи починають з нової сторінки.

Відступ між назвою розділу, заголовком пункту та текстом становить один вільний рядок, між пунктами два вільні рядки.

До загального обсягу кваліфікаційної (магістерської) роботи не входять список літератури та додатки. Усі сторінки вказаних елементів кваліфікаційної (магістерської) роботи підлягають нумерації на загальних підставах.

4.2. Нумерація

Нумерацію сторінок розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів подають арабськими цифрами (2 3 4....)

Першою сторінкою кваліфікаційної (магістерської) роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок, але номер на ній не ставиться. Наступні сторінки нумеруються у правому верхньому куті сторінки без крапки після цифр.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», крапка не ставиться. Заголовок розділу може друкуватися з нового рядка по центру.

Приклад:

РОЗДІЛ II
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БІБЛІОТЕКАХ УКРАЇНИ

Пункти нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад, «2.1.» (перший пункт другого розділу). Далі у такому ж рядку йде заголовок пункту.

Примітки до тексту або таблиць, нумеруються в порядку їх появи після слова «Примітки» в низу сторінки. Якщо примітка тільки одна, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку. Для того щоб виокремити примітки від іншого тексту, їх слід подавати 12 кеглем.

Наприклад:

Примітки:

1....

2....

Перед початком друку кваліфікаційної (магістерської) роботи, обов'язково слід перевірити всі сторінки файлу на предмет зрушення тексту, таблиць, рисунків, щоб не порушити розташування матеріалу.

4.3. Ілюстрації

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, й тому у тексті на кожну з них має бути посилання з коментарем. Вибір типу ілюстрації залежить від змісту матеріалу та поставленої мети.

Схема – зображення, що передає за допомогою умовних позначень без збереження масштабу основну ідею будь-якого процесу й показує взаємозв'язок їх головних елементів.

Діаграми (плоскі, лінійні та об'ємні тощо) – спосіб графічного зображення залежності між величинами. У діаграмах наочно демонструють і аналізують статистичні дані.

Результати опрацювання числових даних можна подавати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, крапки та лінії. Написи, які стосуються зображення, залишають тільки якщо їх небагато й вони є короткими. Багатослівні підписи замінюють цифрами, а розшифрування наводять у підписі під рисунком.

Ілюстрації необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Їх позначають словом «Рис.» та нумерують послідовно у межах розділу, за винятком ілюстрацій, представлених у додатках. *(Таблиці та рисунки, розміри яких більше однієї сторінки формату А4 подаються і нумеруються у додатках.)*

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад, «Рис 3.2.» *(другий рисунок третього розділу)*. Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Навіть одна ілюстрація нумерується за загальними правилами.

Посилання на ілюстрації не повинні повторювати те, що подано у підписах до них. Їх слід розміщувати у круглих дужках «Організаційна структура бібліотеки та взаємозв'язки між її підрозділами представлено на (рис. 3.1)» або з поясненнями на зразок: «...як це видно з рисунка 3.3», або «... як це показано на рисунку 3.5». Коли посилання знаходиться на іншій сторінці, то у повторних посиланнях на ілюстрації доцільно вживати скорочений варіант слова «дивись»: *наприклад, «див. рис. 1.4».*

Кількість ілюстрацій у роботі визначається її змістом і доцільністю візуалізації тих чи інших фрагментів тексту роботи.

4.4. Таблиці

Таблиця є способом представлення інформації, за якого цифровий або текстовий матеріал кваліфікаційної (магістерської) роботи групується у рядки та стовпці, відокремлені одна від одної вертикальними і горизонтальними лініями.

Як правило, до або після таких таблиць робиться узагальнення їх змісту – на зразок: «таблиця 2.3 показує ... що дозволяє зробити висновок.....», «з таблиці 2.2 видно, що...» тощо.

Якщо таблиця уміщується на сторінці, то її не бажано переносити. Якщо таблицю все ж таки необхідно перенести, то на першій сторінці треба залишити номер таблиці, заголовок, головку таблиці, номери стовпців та не менше двох - трьох рядків. Переносити один - два рядки таблиці не допускається.

У межах розділу таблиці нумерують послідовно *(за винятком тих, що розміщені у додатках)*. У правому верхньому куті розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера, який складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка *(наприклад: Таблиця 2.4)* - четверта таблиця другого розділу; нижче розміщується заголовок (назва) таблиці, яка розміщується над таблицею та друкується симетрично до тексту.

Заголовок кожного стовпця таблиці має бути максимально коротким без повторів.

Вертикальні стовпці нумерують у тому разі, коли у тексті на них є

посилання, або якщо таблиця переноситься на наступну сторінку, а також при виконанні розрахунків за даними, що розміщені у різних стовпцях.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на іншу сторінку. У такому разі назву розташовують тільки над її першою частиною, а над подальшими частинами пишеться, наприклад «Продовження табл. 2.3» або «Закінчення табл. 1.2».

Посилання у тексті на таблицю пишуть скорочено: наприклад (табл. 1.4). У повторних посиланнях на таблицю використовують форму (див. табл. 1.4.).

5. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

5.1. Стадії та етапи виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Процес виконання кваліфікаційної роботи магістра включає три стадії: підготовчу, основну та завершальну, кожна з яких складається з кількох етапів та робіт (табл. 5.1)

Таблиця 5.1

Стадії виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Стадія	Етапи
I. Підготовча	1) визначення напряму магістерського дослідження; 2) вибір теми дослідження; 3) добір об'єкта дослідження; 4) затвердження теми кваліфікаційної роботи; 5) складання та погодження плану роботи; 6) складання та погодження графіка виконання кваліфікаційної роботи.
II. Основна	1) добір і опрацювання літературних джерел; 2) проведення досліджень; 3) написання кваліфікаційної роботи; 4) оформлення кваліфікаційної роботи; 5) попередній захист; 6) передача кваліфікаційної роботи на випускню кафедру не пізніше ніж за 2 тижні до захисту;
III. Завершальна	1) отримання відгуку керівника; 2) проходження зовнішнього рецензування; 3) підготовка роботи до захисту; 4) передання роботи до ЕК (за 7 днів до захисту); 5) публічний захист кваліфікаційної роботи.

Визначені етапи виконання кваліфікаційної роботи не мають жорстких рамок і можуть виконуватися студентом паралельно з урахуванням конкретних умов та вимог написання роботи.

5.2. Обов'язки студента щодо підготовки та написання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Систематична співпраця студента та наукового керівника над кваліфікаційною роботою проходить відповідно до графіку консультацій складеного на кафедрі.

Студент разом з науковим керівником, складає план дослідження та календарний план-графік роботи на весь період написання роботи, а також черговість виконання окремих етапів.

Протягом визначеного терміну для написання кваліфікаційної роботи студент має опрацювати наукові видання за темою дослідження, визначитися з методологією дослідження, напрацювати практичні матеріали, проаналізувати та узагальнити результати з досліджуваної проблеми, розробити висновки та пропозиції.

Відповідно до календарного плану студент частинами подає роботу на перевірку науковому керівникові; виправляє та доповнює її відповідно до зроблених зауважень. У встановлений планом термін студент подає керівникові завершену кваліфікаційну роботу для написання *Візуку*, проходить попередній захист на засіданні кафедри..

Порушення виконання студентом календарного плану-графіка фіксується науковим керівником, котрий повинен поінформувати про це завідувача кафедри; а студент має надати пояснення причин невиконання.

6. ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ СУПРОВІД ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

6.1. Загальні вимоги до подання кваліфікаційної роботи на захист

До захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи допускаються студенти, які не мають академічної заборгованості (склали заліково-екзаменаційну сесію, пройшли та захистили виробничу практику, виконали всі вимоги навчального плану).

Завершена кваліфікаційна (магістерська) робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю.

Обов'язково, завершену роботу студент має надіслати науковому керівнику, який в свою чергу завантажує роботу на перевірку на плагіат. Результати перевірки додаються до пакету супровідних документів на захист.

Під *академічним плагіатом* слід розуміти повне чи частково використання та оприлюднення наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів свого дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення їх авторства, тобто відсутність посилань на авторів чи їх невідповідність.

Перевірка на наявність текстових збігів у завершеній кваліфікаційній (магістерській) роботі в Університеті здійснюється через академічну антиплагіатну систему StrikePlagiarism.com, координатором використання якого є Бібліотека Університету.

Завершену роботу у форматі *.docx*, вказавши прізвище та ім'я латиницею, (наприклад, *Boiko_Iryna.docx.*) студент надсилає науковому керівнику, який після її перевірки має завантажити основний текст роботи (без титульного аркуша, анотацій та ключових слів, сторінки змісту, списку джерел та додатків) у систему StrikePlagiarism.com Після аналізу роботи науковий керівник може повернути її на доопрацювання або прийняти. По завершенню перевірки формується Звіт

подібності.

Оригінальність роботи має бути не нижчою за 75%.

Далі, після перевірки системою StrikePlagiarism.com та узгодженням із науковим керівником, студентам необхідно пройти внутрішню перевірку. Здобувач має завантажити остаточний (перевірений системою Strike Plagiarism) варіант роботи до Бази випускових робіт і здійснити внутрішню перевірку через ресурс: <http://studbase.kubg.edu.ua/user/login> Для входу використовується адреса корпоративної електронної пошти та пароль від неї. Всі поля форми є обов'язковими для заповнення. Довідка про перевірку буде роздрукована, підписана та вкладена у друкований примірник роботи без участі автора роботи.

Кваліфікаційна (магістерська) робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана не дотримуючись вимог та затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, а також не має необхідних супровідних документів, *до захисту не допускається*.

Завершена кваліфікаційна (магістерська) робота:

- переплітається у тверду обкладенку;
- разом з пакетом супровідних документів (які вкладаються у прошиті перед титульною сторінкою файли) не менше ніж за 7 днів до дня захисту кваліфікаційна (магістерська) робота подається на підпис завідувачу кафедри;
- у разі позитивного рішення завідувач кафедри підписує і допускає магістерську роботу до захисту;

До *пакету супровідних документів* входять:

- Завдання на виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи студента підписане студентом та науковим керівником (*Додаток А*);
- Витяг про попередній захист з зазначеним висновком про допуск до захисту;
- Відзив наукового керівника від кафедри;
- Рецензія висококваліфікованого фахівця з іншої наукової чи профільної установи;
- Реферат (*Додаток В*);
- Анотація українською та англійською мовами (*Додаток Д*).
- Роздруківка (або ксерокопія) статті за досліджуваною проблемою.

6.2. Рецензування кваліфікаційної роботи

На захист студент, разом з кваліфікаційною (магістерською) роботою, має подати відгук наукового керівника та рецензію від зовнішнього рецензента - висококваліфікованого фахівця у відповідній галузі, який працює у навчальному закладі чи організації, науково-дослідному, проектному інституті.

У відгуку наукового керівника обов'язково має бути зазначено, що робота «Допускається до захисту», а в разі негативної оцінки — «До захисту недопущено».

У *зовнішній рецензії* має бути зазначена за п'ятибальною шкалою рекомендована оцінка кваліфікаційної роботи. Якщо рецензія містить зауваження, то на захисті студент має дати на них відповіді чи пояснення.

Рецензія обов'язково має бути підписана рецензентом та завірена печаткою.

6.3. Процедура захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи

Свідченням того, що кваліфікаційна (магістерська) робота студента допущена до захисту, є підпис завідувач кафедри на її титульній сторінці.

Недопуск кваліфікаційної роботи до захисту через її незадовільну якість, має бути заслуханий на засіданні кафедри за участю наукового керівника. Рішення оформляється протоколом та подається на затвердження декану факультету.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше ніж половини її складу з обов'язковою присутністю голови комісії.

Засідання ЕК можуть проходити як в університеті, так і онлайн (у разі виникнення, непередбачуваних чи надзвичайних ситуацій).

Явка студентів на захист визначається за наперед складеним списком.

На засідання ЕК до початку захисту подаються такі документи:

- витяг із наказу ректора про затвердження персонального складу державної екзаменаційної комісії;
- список студентів екзаменаційної групи, які допущені до захисту кваліфікаційних магістерських робіт, за підписом декану факультету;
- кваліфікаційна магістерська робота студента разом з пакетом супровідних документів.

Регламент виступу студентів становить 10 хвилин, що відповідає письмовій доповіді, викладеній на 4-6 сторінках. Студент стисло доповідає комісії сутність проведеного дослідження, дає оцінку одержаним результатам, ілюструючи доповідь підготовленою презентацією.

Після завершення доповіді, члени ЕК, присутні на захисті викладачі, роботодавці можуть задавати студентові запитання щодо змісту та результатів дослідження зазначених у роботі. Відповіді студента мають бути конкретні, аргументовані й стислі.

Після відповідей студента на запитання науковим секретарем ЕК оголошується відгук керівника та рецензента. Студент має відповісти на всі зауваження або погодитися з ними.

За результатами захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи на закритому засіданні ЕК приймає рішення щодо оцінки захисту та роботи (враховуючи відгук керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання), про присвоєння студенту-випускнику відповідної кваліфікації.

Рішення ЕК оголошується її головою у той же день. Після захисту кваліфікаційна (магістерська) робота передається для зберігання упродовж п'яти років на кафедрі.

Після закінчення навчання випускнику видається диплом, у додатку до якого вказується тема магістерської роботи. Студенти, які успішно закінчили навчання, мають можливість продовжувати навчання у аспірантурі.

6.4. Структура доповіді та презентації на захисті

Обов'язковою умовою для успішного захисту кваліфікаційної роботи є завчасне складання студентом тези свого виступу (доповідь), підготовка презентації, осмислення відповідей на зауваження рецензента та врахування порад наукового керівника.

У виступі (доповіді та презентації) під час захисту студент повинен відобразити: актуальність теми; мету; завдання; об'єкт та предмет дослідження; коротко теоретичні й методологічні положення, на яких базується кваліфікаційна (магістерська) робота, основні методи, що використовувалися; основні результати проведеного аналізу досліджуваного явища; конкретні пропозиції щодо розв'язання проблеми або удосконалення супутніх процесів з обґрунтуванням можливості їх реалізації; відомості про апробацію (участь у конференціях та кількість публікацій в яких відображені результати дослідження за темою).

Виступ не повинен містити теоретичні положення, запозичені з літературних або нормативних документів, оскільки вони не є предметом захисту. Не слід переказувати вступ та зміст усіх розділів роботи, зупинятися на технічній стороні розрахунків. Головну увагу треба зосередити на власних розробках та пропозиціях.

Необхідні для виступу таблиці, діаграми, графіки оформлюють у формі презентації зручного формату. Презентація дає можливість підсилити доказовість висновків та пропозицій студента, полегшити його виступ.

Презентація має містити такі елементи, таблиці та рисунки:

- тема, виконавець, керівник, об'єкт та предмет дослідження вказується на обкладинці (перша сторінка слайду);
- має практичну значущість;
- основні результати теоретичної частини дослідження (визначення, класифікація, основні методи, фактори тощо) коротко;
- результати експериментальної частини роботи (максимально візуалізовані);
- висновки та узагальнення.

6.5. Критерії оцінювання кваліфікаційної (магістерської) роботи

Критерії, за якими формується бальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи.

1. Оцінювання проведеного дослідження: наявність практичного аспекту дослідження; актуальність змісту дослідження та відповідність дисциплінам, що вивчаються; критичне переосмислення вивченого матеріалу, який має включати: аналіз та синтез, порівняння; класифікацію, аргументацію, оцінювання тощо; здатність структурувати матеріал; уміння робити правильні, стислі та аргументовані висновки; розуміння студентом прочитаного матеріалу; здатність самостійно викладати матеріал; коректна робота з джерелами.

2. Критерії до оформлення роботи: відсутність плагіату, обов'язкове коректне посилання на інформаційне джерело; відповідність вимогам методичних рекомендацій; структурованість, збалансованість структури відповідно до предмету дослідження; відповідність тексту меті та завданням, які вказані у вступі; висновки,

які аргументують результативність дослідження; цілісність та завершеність, що передбачає напрями подальшого розвитку; додатки містять винятково необхідний допоміжний матеріал; у тексті є посилання на всі додатки; список літератури складений відповідно до вимог державних стандартів; візуальна привабливість; відсутність помилок у змісті; невелика кількість орфографічних помилок.

3. *Успішність дослідження*: досягнення поставленої мети дослідження (відображається у відзиві наукового керівника); наявність розрахунків, які підтверджують реальність наведених результатів; наявність висновків, які аргументують рівень розв'язання завдань дослідження; наявність аналізу ефективності, яка підтверджує корисність результатів дослідження; оцінки рівня здійсненої або можливої реалізації; наявність незалежної оцінки дослідження; апробація дослідження у відкритому друку і на конференціях (рекомендується не менше 2-3 публікації).

4. *Звітність та контроль*: поставлена мета відповідає досягнутій; відповіді на запитання наукового керівника коректні, повні, правильні; документація змістовна, повна та актуальна; документація представлена своєчасно й з додержанням відповідного рівня якості.

5. *Презентація результатів*: відображає тему, її актуальність, мету та завдання дослідження; доповідь аргументовано представляє результати дослідження, відображає методологію й методику дослідження; роздавальний матеріал відображає основні характеристики роботи й результати дослідження; роздавальний матеріал не містить залучені результати; роздавальний матеріал супроводжується усними поясненнями в доповіді; мова грамотна, термінологія використовується правильно за предметом дослідження, відповіді на поставлені запитання коректні, повні та правильні.

Результати захисту кваліфікаційної роботи оцінюються відповідно до стобальної шкали оцінювання ECTS та національної системи оцінювання України з урахуванням якості виконання роботи, рівня її захисту, а також наукової та практичної підготовки студента (табл.5.1.).

Таблиця 5.1.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

«Відмінно». Кваліфікаційна (магістерська) робота є бездоганною, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена впевнено, відзив та рецензії позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні, стислі.

«Добре». Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи розкрита, але є недоліки непринципового характеру. В теоретичній частині поверхово зроблено аналіз літературних джерел, недостатньо використані інформаційні матеріали, були окремі зауваження у відзиві та рецензії, доповідь написана логічно, проголошена впевнено, відповіді на запитання членів ЕК, в основному, правильні, оформлення роботи виконано у межах вимог.

«Задовільно». Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи в основному розкрита, але трапляються недоліки змістовного характеру. Нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компіляторний характер, добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований, заходи та пропозиції обґрунтовані непереконливо, відзив та рецензії містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення роботи.

«Незадовільно». Нечітко сформульована мета кваліфікаційної (магістерської) роботи. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, запропоновані заходи випадкові й не мають системи, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Відповіді на запитання членів ЕК неправильні або неповні. У відзиві наукового керівника наведені суттєві зауваження.

6.6. Типові помилки в написанні та оформленні кваліфікаційної роботи

- ✓ Зміст роботи не відповідає плану роботи або не розкриває тему повністю.
- ✓ Формулювання назв розділів (підрозділів) кваліфікаційної роботи не відповідає поставленим завданням, не відображають реального стану проблеми та об'єкта. А визначення завдань, перелічених у вступі, не відповідає змісту назв пунктів роботи.
- ✓ Мета дослідження не пов'язана з темою роботи та проблемою, що

вивчається, сформульована абстрактно й не відображає специфіці об'єкта і предмета дослідження.

- ✓ Робота є не самостійною працею, а простою компіляцією або плагіатам.
- ✓ Відсутній глибокий і всебічний аналіз та критичне узагальнення сучасних нормативних документів, нової фахової літератури (за останні 5-10 років) та електронних ресурсів.
- ✓ Зміст аналітичного дослідження є поверховий, не розкрито (його сутність, кількість обстежуваних параметрів, їх характеристики тощо).
- ✓ Кінцевий результат дослідження не відповідає поставленій меті, а зроблені висновки не відповідають поставленим завданням.
- ✓ Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведений довільно, без додержання вимог державних стандартів.
- ✓ Недоцільне використання таблиць, діаграм, схем з чужих наукових праць (підручників, посібників, монографій, статей) для ілюстрування тексту магістерської роботи. Використовувати такі ілюстративні матеріали варто тоді, якщо вони сприяють кращому розкриттю тексту, та мають посилання на джерело у списку літератури.
- ✓ У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.
- ✓ Обсяг й оформлення роботи не відповідають вимогам (виконана неохайно, з помилками).

7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ, ЇЇ ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В КРАЇНІ

У зв'язку з російською агресією в Україні від 24 лютого 2022 року прийнято Закон України № 2102-ІХ «Про введення воєнного стану в Україні», та низку законів «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Відповідно, існуючий стан надзвичайної ситуації воєнного характеру суттєво обмежив можливості здійснення навчального процесу та форм контролю знань студентів за традиційною схемою. Зважаючи на це, пропонуємо методичні рекомендації з підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи за спрощеними вимогами.

Доцільність спрощення вимог до написання кваліфікаційної магістерської роботи зумовлюються відсутністю достатніх можливостей (технічних, просторових, часових, умов безпеки тощо) для студентів та викладачів повноцінно виконувати всі етапи дослідження.

Рекомендації до написання кваліфікаційної магістерської роботи в умовах надзвичайних ситуацій

1. Структура кваліфікаційної (магістерської) роботи є класичною (розділ 3)

методичних рекомендацій.

За визначених умов дозволяється зменшити обсяг кваліфікаційної магістерської роботи (50-70 сторінок). Відповідно структура роботи може містити або 3 розділи основного тексту, або 2 розділи. Не залежно від кількості розділів у дипломі мають бути представлені: аналіз теоретичних досліджень на тему роботи, обґрунтовано та розкрито дослідний аспект, а також розроблено рекомендації з досліджуваної проблеми (*п.п. 3.2 та 3.4 основного тексту рекомендацій*).

Наприклад:

Робота містить 3 розділи:

Кожен розділ має становити десь 15-20 сторінок.

або

Робота містить 2 розділи:

Розділ перший – 20-25 сторінок.

Розділ другий (тут мають бути результати дослідження та рекомендації) має становити десь 25-30 сторінок.

Розділи кваліфікаційної (магістерської) роботи можуть бути цілісними або містити підпункти. Це залежатиме від змісту поданих матеріалів.

2. **Вступ та висновки.** Вимоги до оформлення вступу та висновків кваліфікаційної роботи залишаються практично не змінними (*п.п 3.3 та 3.5 основного тексту рекомендацій*). Апробація у вступі є бажаною.
3. **Список використаної літератури** є обов'язковим, але кількість джерел його скорочено до 50 найменувань, оскільки зменшений обсяг роботи. Вимоги до оформлення списку літератури не змінилися (*п.3.6 основного тексту рекомендацій, Додаток Г*).
4. **Оформлення кваліфікаційної (магістерської) роботи** має відповідати вимогам, зазначеним у цих методичних рекомендаціях. Оформлення титульної сторінки подано у *Додатку Б*.
5. Захист магістерських робіт може проходити дистанційно у формі відео конференції, відповідно до затвердженого графіку проходження атестації здобувачами.
У пакеті супроводжуючих документів обов'язковим є відзив наукового керівника, а зовнішня рецензія є не обов'язковою, але бажаною.
Відзив та рецензія подаються в електронній формі.
6. Подання кваліфікаційної магістерської роботи на захист відбувається за спрощеною процедурою. Завершена робота, **в електронному варіанті (або рукописна та сфотографована по сторінках)**, надсилається науковому керівнику для написання відзиву, та членам екзаменаційної комісії для ознайомлення.
7. На захист студент готує доповідь (обов'язкова) та презентацію (бажана). Вимоги до структури доповіді та презентації (*п.п 6.4 основного тексту рекомендацій*).

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет української філології, культури та мистецтва

Кафедра інформаційних комунікацій

Спеціальність: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри інформаційних
комунікацій
_____ Н. М. Терещенко
«_____» _____ 2022 року

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної (магістерської) роботи

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної (магістерської) роботи:

керівник магістерської роботи

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені розпорядженням від «_____» _____ 2022 року № _____

2. Строк подання студентом кваліфікаційної (магістерської) роботи

3. Вихідні дані до кваліфікаційної (магістерської) роботи

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

_____

1) провести аналіз показників організаційно-виробничої діяльності;
2) провести аналіз ....

5. Перелік графічного матеріалу: таблиці, діаграми, графіки, схеми

6. Календарний план-графік

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної (магістерської) роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Обґрунтування теми дослідження		
2.	Опрацювання та реферування літератури з теми дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження		
3.	Формулювання мети, завдання досліджень. Складання попереднього плану роботи. Узгодження з керівником		
4.	Написання основної частини. Перше читання керівника		
5.	Попередній захист кваліфікаційної (магістерської) роботи		
6.	Опрацювання зауважень та виправлення недоліків. Подання керівникові. Оформлення роботи		
7.	Подання електронного варіанта кваліфікаційної (магістерської) роботи на кафедру для перевірки на плагіат		
8.	Підготовка презентації		
9.	Участь в науковій конференції (підготовка статті)		
10.	Відгук наукового керівника		
11.	Рецензія (зовнішня)		

7. Консультанти з окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали та наукове звання наукового керівника	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ			
Розділ 1			
Розділ 2			
Розділ 3			
Висновки			

8. Дата видачі завдання « ____ » _____ 2022 р.

Завдання прийняв до виконання _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної (магістерської) роботи _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
_____ Н.М.Терещенко
« _____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА

на тему:

ТРАНСФОРМАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХУ
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

студента другого (магістерського) рівня вищої освіти

Виконала:

студентка _____ курсу, групи _____

_____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Науковий керівник:

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Київ-2023

Зразок структури реферату

Реферат до кваліфікаційної (магістерської) роботи складається за результатами її написання та готовності. Обсяг реферату складає 1-1,5 сторінок.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна (магістерська) робота на тему: «_____»
_____»

включає, ___ сторінок, ___ ілюстрацій, ___ використаних джерел та містить ___ додатків.

Ключові слова:

Об'єктом дослідження є .....

Предмет дослідження .....

Мета дослідження полягає у .....

Методи дослідження. Для розв'язування поставлених завдань використано .....

Результати роботи та їх новизна полягають у тому, що вперше .....

Практичне значення дослідження полягає у .....

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
СПИСКУ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ**

з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Бондаренко В. Бібліотечне інтернет-обслуговування: стан та перспективи : монографія / наук. ред. Т. Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2016. 276 с. 2. Шаравара Т. О. Інформаційний пошук і робота з бібліотечними ресурсами: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 256 с.
Два автори	1. Андрушків Б. М., Черничинець С. П. Корпоративне управління : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 528 с. 2. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
Три автори	1. Палеха Ю.І., Іванова І.О., Черепуха Л.О. Бібліотечне фондознавство : навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю.І. Палеми ; М-во освіти і науки України. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 275 с. 2. Василенко О. М., Добко Т. В., Зайченко Н. Я., Інформаційно-комунікаційна діяльність наукових бібліотек в умовах розвитку суспільства знань : монографія /НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2017. 410 с.
Чотири автори І більше	1. Мацюк В. Я., Бесчастний В. М., Шамрай В. О., Артеменко О. В. Використання інформаційного ресурсу для прийняття управлінського рішення : монографія. Донецьк : Донецький юридичний інститут ЛДУВС, 2006. 208 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автор та редактор/ упорядники	1. Палеха Ю.І., Іванова І.О., Черепуха Л.О. Бібліотечне фондознавство : навч. посіб. / за заг. ред. проф. Ю.І. Палеми ; М-во освіти і науки України. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 275 с.
Без автора	1. Інформаційно-бібліографічна робота публічної бібліотеки : метод. реком. / Харків. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Л.О.Сашкова. Харків : ХОУНБ, 2015. 21 с 2. Технологічні аспекти обслуговування користувачів : метод. рек. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; укладач Л. В. Лагута. Київ, 2015. 36 с.
Багатотомний документ	1. Бондаренко В. Г., Канівська І. Ю., Парамонова С. М. Теорія ймовірностей і математична статистика : в 2 ч.; Ч.1. Київ : НТУУ "КПІ", 2006. 125 с. 2. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.

Словники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. Київ : Європ. ун-т, 2007. 57 с. 2. Європейський Союз : словник-довідник / ред.-упоряд. М. Марченко. - 2-ге вид., оновл. Київ : К.І.С., 2006. 138 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : чинне законодавство станом на 01 вересня 2018 р. Київ : Алерта, 2018. 80 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»: Закон України від 12.05.09 р. 3 1388-VI. <i>Бібліотечна планета</i>. Київ : НПБУ, 2009. (№3). С.4-5. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Бібліографічні показники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Куц О. С. Бібліографічний показник та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році. Львів : Укр. технології, 2007. 74 с.
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз-мат. наук : 01.03.02 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2005. 276 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Славгородська О. Ю. Формування стратегії управління персоналом підприємства : автореф. дис... канд. екон. наук : 08.06.01 / Харківський національний економічний ун-т. Харків., 2006. 20 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання (статті)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бодяк, О. Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: сучасний стан та перспективи розвитку. <i>Наук. пр. Нац. Б-ки України ім. В. І. Вернадського</i>. Київ, 2013. Вип. 38. С. 74-87. 2. Каліберда, Н. Висвітлення теоретичних і організаційних основ бібліотечного обслуговування читачів у дослідженнях науковців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. <i>Бібліотечний вісник</i>, 2010. № 3. С. 58–68. 3. Валова, І. Інформаційно-бібліотечне обслуговування користувачів з особливими потребами / пер. з англ. Н. М. Середи. <i>Сучасні бібліотеки</i>, 2010. Т. 2, № 2. С. 13-20.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій : навч. посіб. для студ. мед. вузів III-IV рівнів. Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) 80 Min / 700 MB.; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. 2. Білик О. В. Інтерактивне обслуговування користувачів публічних

бібліотек України - шлях до самообслуговування // Бібліотечна планета, 2016. №1. С.30-36. URL: <https://nmo.lib.kherson.ua/interaktivne-obslugovuvannya-korsituvachiv-publichnih-bibliotek-ukraini---shlyah-do-samoobslugovuvannya.htm>

3. Влада очима історії : фотовиставка. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&> (дата звернення: 15.11.2017).

4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>

АНОТАЦІЯ

Лісненко Оксана Петрівна. Роль веб-сайту публічної бібліотеки у розвитку інформаційно-бібліотечних послуг. – Рукопис.

Кваліфікаційна (магістерська) робота на здобуття рівня вищої освіти «магістр» – Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2022.

У роботі розкриті поняття: «інформаційні продукти», «інформаційні послуги», «бібліотечні послуги», розкрито сутність та призначення веб-сайт публічної бібліотеки як способу комунікації та реалізації інформаційно-бібліотечних послуг. Проведено порівняльний аналіз теоретичних та практичних аспектів функціонування сайтів українських та закордонних бібліотек, на прикладі публічних бібліотек міста Києва та міста Варшави. Подано пропозиції та ряд доповнень до рекомендацій щодо створення ефективного веб-сайту публічної бібліотеки для удосконалення інформаційно-бібліотечних послуг з урахуванням вже існуючих напрацювань в українському науковому просторі та сучасних світових тенденцій.

Ключові слова: веб-сайт, бібліотека, бібліотечні послуги, інформаційні послуги, доступ до інформації.

ANNOTATION

Lisnenko Oksana. The role of the public library website in the development of information and library services. - Manuscript.

Diploma's work in obtaining the educational qualification of "Master" - Boris Grinchenko Kyiv University. Kyiv, 2022.

The work reveals the concepts: "information products", "information services", "library services", reveals the essence and purpose of the public library website as a way of communication and implementation of information and library services. A comparative analysis of the theoretical and practical aspects of the functioning of the websites of Ukrainian and foreign libraries was carried out, using the example of the public libraries of the city of Kyiv and the city of Warsaw. Proposals and a number of additions to the recommendations regarding the creation of an effective website of the public library for the improvement of information and library services have been submitted, taking into account the already existing developments in the Ukrainian scientific space and modern world trends.

Keywords: website, library, library services, information services, access to information.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Законодавча:

1. Про вищу освіту : Закон України : чинне законодавство станом на 03 лют. 2017 року. Київ : Алерта, 2017. 96 с.
2. Про забезпечення функціонування української мови як державної» Закон України із змінами. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2019, № 21, ст.81. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
3. Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах. У 2-х кн./ Уклад. Панов М.І., Битяк Ю.П., Барабаш О.Г. та ін.. Кн. 2. Харків : Право, 2003. 768 с.
4. ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Київ : Держстандарт України, 2006. 18 с. – (Національні стандарти України).
5. ДСТУ ГОСТ 7.80:2007. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила. Київ : Держспоживстандарт України,. - (Національний стандарт України). - URL: http://www.ukrbook.net/zakony/zag_bib_zap.pdf
6. ДСТУ 5034:2008. Інформація і документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. 38 с. - (Національний стандарт України). file:///C:/Users/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0/AppData/Local/Temp/Temp1_images_ntd_dstu_5034_2008.zip/dstu_5034_2008.pdf
7. ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила. Київ, 2014. - (Національний стандарт України). URL: http://oipopp.ed-sp.net/public/repository/dstu_3582_2013_skorochennya_sliv_ukrayinskoju_movoyu.pdf
8. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення і правила складання. Київ: Держспоживстандарт України, 2016. - (Національний стандарт України). URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf
9. Про функціонування державної мови у науковій сфері: Постанова Головної Ради ВАК України від 12 берез. 1998 р. // Бюл. ВАК України, 1998. № 2.

Основна:

10. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 142 с.
11. Зразок оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел (подається за зразком). *Бюлетень ВАК України*, 2008. № 3. С. 9-13. <https://studfile.net/preview/5537856/page:7/>
12. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д, Методологія соціально-економічного дослідження : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2008. - 224 с.
13. Комар Ю. М., Попов О. І., Комар В. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 183 с.
14. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ:

Алерта, 2014. 622 с.

15. *Ладанюк А. П., Власенко Л. О., Кишенько В. Д.* Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 352 с.

Додаткова:

16. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад, і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ.; Ірпінь : ВТФ "Перун", 2005. 1728 с.
17. *Женченко М.* Бібліографічний опис електронних ресурсів. *Вісник Книжкової палати.* Київ : Книжкова палата України, 2011. №4. С.15-18.
18. *Ковальчук В.В.* Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2009. 240 с.
19. *Колесников О. В.* Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2011. 144 с.
20. *Крушельницька О. В.* Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб./ Крушельницька О. В. Київ : Кондор, 2009. 206 с.
21. *Майборода В.К., Майборода С.В.* Типові помилки в написанні й оформленні дисертацій та авторефератів. *Упр. сучас. містом,* 2003. № 4-6. С. 152-155.
22. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах: метод. рек. / авт.-уклад.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй; Науково-технічна б-ка ім. Г. І. Денисенка Нац. технічного ун-ту України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ: УБА, 2016. Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с
23. Оформлення списку бібліографічних посилань до наукової роботи. Гарвардський стиль (Harvard Referencing Style): метод. рек. / уклад.: В. В. Степко, А. А. Чернявська; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, наук. б-ка. Київ, 2018. 11 с.
24. *Пілющенко В.Л., Шкрабак І.В., Словенко Е. І.* Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення. Київ : Лібра, 2004. 344 с.
25. *Свердан М. М., Свердан М. Р.* Основи наукових досліджень : навч. посіб. Чернівці: Рута, 2006. 352 с.
26. *Стеченко Д.М., Чмир О. С.* Методологія наукових досліджень : підруч. - 2-ге вид., перероб. і доп. - Київ: Знання, 2007. - 317 с.
27. *Сурмін Ю.* Майстерня вченого : підруч. для науковця. Київ : Навч.-метод. центр "Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні", 2006. 302 с.
28. Тур О. Здобутки і перспективи досліджень у сфері уніфікації та гармонізації бібліографічного опису другої половини ХХ- початку ХХІ століття// Вісник Книжкової палати.- Київ : Книжкова палата України, 2012. №9. С.14-17.
29. *Цехмістрова Г. С.* Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2008. 280 с.